

Temsil Yetkisi Olmayan Yönetim Kurulu Üyelerinin SGK Borçlarından Sorumluluğu

Anayasa Mahkemesi (“**AYM**”), 19 Temmuz 2019 tarihinde 30836 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 30 Mayıs 2019 tarih ve 2015/11192 başvuru numaralı kararında (“**Karar**”); Sosyal Güvenlik Kurumu (“**SGK**”) borçlarından, temsil yetkisini haiz olmayan yönetim kurulu üyelerinin anonim şirket tüzel kişiliği ile müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmasıyla yönetim kurulu üyesinin mülkiyet hakkının ihlali edilmediğine karar vermiştir.

İlgili Yasal Düzenlemeler

Anonim şirketin kamu borçlarının ödenmemesi nedeni ile doğan sorumluluk doğrudan şirket tüzel kişiliğine aittir. Kanuni temsilcilerin şirket tüzel kişiliğinden elde edilemeyeceği saptanan kamu borçlarından sorumluluğu 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un (“**AATUHK**”) mükerrer 35. maddesinde düzenlenmiştir. Bu hüküm uyarınca, tüzel kişinin malvarlığından tahsil edilemeyeceği saptanan amme alacaklarının tamamı, kusurlu olup olmamalarına bakılmaksızın kanuni temsilcilerin şahsi malvarlıklarından tahsil edilir.

Durum böyle olmakla birlikte, SGK alacakları için 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (“**SSGSSK**”) özel düzenleme niteliğinde olduğundan, AATUHK’ye göre uygulama önceliği bulunmaktadır. Bu halde, SSGSSK’nin 88.maddesinin 20.fıkrası uyarınca, SGK alacakları haklı bir sebep olmaksızın ödenmez ise yönetim kurulu üyeleri de dâhil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcileri işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.

AYM’nin Kararı

Başvurucu, yönetim kurulu üyesi olmakla beraber temsil ve ilzam yetkisi olmadığı için süresinde ödenmemiş olan SGK borçlarından sorumluluğunun olmadığı; şirket malvarlığına başvurulmadan doğrudan kendisinin malvarlığına haciz konulması ile mülkiyet hakkının ihlal edildiği gerekçesi ile AYM’ye başvurmuştur.

SSGSSK’nin özel düzenleme ihtiva ettiğini vurgulayan AYM; temsil ve ilzam yetkisinin bulunması gerektiğine dair önceki yargı kararlarının SSGSSK yürürlüğe girmeden tahakkuk edilmiş olan SGK borçları hakkında verilmiş olduğunu belirtmiştir. Bu kapsamda, SGK alacaklarının tahsilâtının etkinliğini sağlamak amacıyla AYM, SSGSSK’nin yürürlük tarihinden sonraki SGK borçları için üst düzey yönetici veya yetkili olup olmadığına bakılmaksızın, salt yönetim kurulu üyesi olunmasının söz konusu borçtan şirket tüzel kişiliği ile birlikte birincil olarak sorumluluğun bulunması için yeterli olduğuna hükmetmiştir. AYM ayrıca, yönetim kurulu üyesinin SGK borcunu ödedikten sonra külli halefiyet ilkesi gereği iç ilişkide rüçû hakkının bulunduğu, dolayısı ile bu sorumluluğun şahsi olarak olağandışı bir külfet yüklediğine karar vermiştir.

Sonuç

Temsil ve ilzam yetkisini haiz olmayan yönetim kurulu üyelerinin, SSGSSK’nin yürürlük tarihinden sonraki SGK borçları için görev yaptıkları dönemle sınırlı olarak birincil derecede sorumluluklarının bulunduğu karar verilmiştir. Dolayısı ile SGK borçları için, anonim şirket aleyhine takip yapılmadan da doğrudan, temsil ve ilzam yetkisini haiz olup olmadığına bakılmaksızın yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna gidilebilecektir.

Durum böyle olmakla birlikte, mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin ihlal oluşturmadığına karar verilebilmesi için, söz konusu müdahalenin ölçülülük ilkesi kapsamında elverişlilik, gereklilik ve orantılılık olmak üzere tüm testleri geçmesi gerekmektedir. Karşı oylardan birinde; kamu otoritelerinin daha hafif bir müdahale olan alacağın öncelikle şirketin malvarlığından tahsili imkânı varken, daha ağır bir müdahale ile kamu yararını sağlamaya çalışmasının ölçülülük testini geçemediği ve bu nedenle çoğunluk kararına katılmanın mümkün olmadığı belirtilmiştir.